



**T.C.**  
**TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU**  
**1.DAİRE KARARI**

Başvuru Numarası : 2022/1041  
Toplantı Tarihi/Sayısı : 15.2.2023/32  
Karar Numarası : 2023/151  
Başvuran : R.Ç.  
Başvuran Vekili : --  
Adres : --  
Muhatap Kurum/Kişi : ... Valiliği (İl Jandarma Komutanlığı)  
Muhatap Adres :

### **I. BAŞVURUNUN KONUSU**

1. Başvuru; başvuran hakkında idari soruşturma başlatılarak görevden uzaklaştırılma tedbiri ve aylıktan kesme cezası uygulanmasının felsefi ve siyasi görüş temelinde ayrımcılık teşkil ettiği iddiasına ilişkindir.

### **II. İNCELEME SÜRECİ**

2. Başvuran başvuru dilekçesinde özetle:

a. ... İl Jandarma Komutanlığında kıdemli başçavuş olarak görev yaptığını, 24.10.2021 tarihinde bazı köy korucularının yanına gelerek kendisinden yardım istediklerini, korucuların kendileri ile alakası olmamasına rağmen Komutanlıkta görevli askeri personel tarafından oluşturulan sahte savcılık belgesiyle kayıp bir silah meselesi ile ilişkilendirildiklerini ve bu nedenle askeri personelin kendilerine işkence ettiklerini söylediğini,

b. Koruculara konunun önemli olduğunu, adli ve idari makamlara başvuru yapmaları gerektiğini ifade ettiğini, ancak korucuların okuma-yazma seviyesi yeterli olmadığı için adli makamlara onlar adına şikayet dilekçesi yazdığını, dilekçe içeriğinde birkaç personelin kimlik numaralarını sehven yazdığını, bunun üzerine kendisi aleyhine adli ve idari soruşturma başlatıldığını, 03.06.2022 tarihinde görevinden uzaklaştırıldığını, hakkında haksız olarak aylıktan kesme cezası uygulandığını,

c. Suç teşkil edebilecek eylemlerde bulunduğu iddia edilen personel hakkında herhangi bir işlem tesis edilmezken, mağdur olduğunu iddia eden köy korucularına yardım ettiği için kendisi hakkında işlem tesis edilmesinin felsefi ve siyasi görüş temelinde ayrımcılık teşkil ettiğini iddia etmekte ve gereğinin yapılmasını talep etmektedir.

3. Muhatap idareden alınan yazılı görüşte;

a. Başvuru dilekçesinde adı geçen köy korucularının, askeri personel hakkında işkence, kişiyi hürriyetinden yoksun bırakma, kasten yaralama ve görevi kötüye kullanma suçlarını işlendiği iddiasıyla ... Cumhuriyet Başsavcılığına şikayette bulunduğunu, iddialar ile ilgili araştırmacı görevlendirildiğini, araştırmanın tamamlaması üzerine konu hakkında disiplin soruşturma heyeti görevlendirildiğini, disiplin soruşturma heyetinin konuya ilişkin araştırmalarının devam ettiğini,

b. ... Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından konu hakkında başlatılan soruşturmanın tamamlandığını, işkence yapma ve özel hayatın gizliliğini ihlal etme suçlarından kovuşturmaya yer olmadığına dair karar verildiğini, kişiyi hürriyetinden yoksun kılma suçundan iddianame düzenlenerek kamu davası açıldığını, davanın derdest olduğunu,

ç. İdari soruşturma sırasında askeri personel hakkında savcılığa sunulan şikayet dilekçesinde jandarma personelinin Türkiye Cumhuriyeti Kimlik Numarasının yer aldığı tespit edildiğini bunun üzerine araştırma genişletildiğinde korucular tarafından savcılığa sunulan dilekçenin başvuran tarafından yazıldığı, başvuranın şikayetçiler ile birlikte adliyeye gittiğinin ve dilekçenin imzalı bir örneğinin başvurana verildiğinin anlaşıldığını,

d. Başvuranın altı personelin kimlik numarasını sehven yazmasının hayatın olağan akışına aykırı olduğunu, kişisel verilerin gizliliğini ihlali teşkil edebilecek nitelikteki eylemlerin varlığı nazara alınarak başvuran hakkında adli ve idari soruşturmanın başlatılmasının gerekli olduğunu, başvuran hakkında adli soruşturma ve disiplin soruşturması başlatıldığını, adli soruşturmanın devam ettiğini,

e. Başvuran hakkında başlatılan disiplin soruşturmasının tamamlandığını, toplanan bilgi ve deliller neticesinde personelin kimlik numarasının başvuran tarafından korucularla paylaşıldığının tespit edildiğini, dosyanın karara bağlanmak üzere Jandarma Genel Komutanlığı Merkez Disiplin Kuruluna gönderildiğini, soruşturma dosyasının sevk maddesinin 7068 sayılı Genel Kolluk Disiplin Hükümleri Hakkında Kanun Hükmünde Karamamenin Kabul Edilmesine Dair Kanun'un 8'nci maddesinin altıncı fıkrasının (b) bendinde tanımlanan ve meslekten çıkarma cezası gerektiren görevi gereği öğrendiği veya edindiği kişisel bilgi veya belgeleri yetkisiz kişilerle paylaşmak ya da basın ve yayın kuruluşlarına veya diğer iletişim kanallarına vermek eylemi olduğunu, bu eylemin meslekten çıkarma disiplin cezası gerektirdiğini, bu nedenle yürütülen disiplin soruşturmasının ve adli soruşturmanın devam etmesi nedeniyle başvuran hakkında ... Valiliği Oluru ile görevden uzaklaştırma tedbirinin uygulandığını, hukuka aykırı bir durum olmadığını ve ayrımcılık yapılmadığını ifade etmektedir.

4. Muhataptan alınan görüş başvurana iletilmiş ve konuya ilişkin yazılı görüşü talep edilmiştir. Başvuran Kurumumuza ilettiği yazılı görüşte başvuru dilekçesinde ileri sürdüğü iddialarını yinelemiştir.

### III. İLGİLİ MEVZUAT

5. 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun "Eşitlik ilkesi ve ayrımcılık yasağı" başlıklı 3'üncü maddesinde ayrımcılık yasağı: "(1) Herkes, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada eşittir. (2) Bu Kanun kapsamında cinsiyet, ırk, renk, dil, din, inanç, mezhep, felsefi ve siyasi görüş, etnik köken, servet, doğum, medeni hâl, sağlık durumu, engellilik ve yaş temellerine dayalı ayrımcılık yasaktır." şeklinde hükme bağlanmıştır.

6. Mezkûr Kanun'un "Başvurular" başlıklı 17'nci maddesi ise: "Ayrımcılık yasağı ihlalinden zarar gördüğü iddiasında bulunan her gerçek ve tüzel kişi Kuruma başvurabilir. ... (9) İşleme konulamayacak başvurular ve gerekçeli kabul edilmezlik kararları ile başvuruya ilişkin diğer usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir." hükmünü haizdir.

7. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "Başvurunun konusu" başlıklı 31'inci maddesine göre: "Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu kapsamında cinsiyet, ırk, renk, din, dil, inanç, mezhep, felsefi ve siyasi görüş, etnik köken, servet, doğum, medeni hal, sağlık durumu, engellilik ve yaş temellerine dayalı ayrımcılık yasağı ihlalleri başvurunun konusunu oluşturur."

8. Mezkûr Yönetmelik'in "Ön incelemenin yapılması" başlıklı 48'inci maddesine göre: "(1) Kuruma yapılan başvurular, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulur ve sonucunda; a) Kurumun görev alanına girip girmediği, b) Kurumda incelenmekte ve araştırılmakta olan bir başvuruyla sebepleri, konusu ve taraflarının aynı olup olmadığı, c) Kurum tarafından daha önce sonuçlandırılan bir başvuruyla, sebepleri, konusu ve taraflarının aynı olup olmadığı, ç) Yargı organlarında görülmekte olan veya yargı organlarınca karara bağlanmış uyuşmazlıklara ilişkin olup olmadığı, d) Kuruma başvurmadan önce Kanuna aykırı olduğu iddia edilen uygulamanın düzeltilmesinin ilgili taraftan talep edilip edilmediği, e) Belli bir konuyu içerip içermediği, f) Başvuruda bulunması

*gereken bilgilerin yer alıp almadığı yönlerinden incelenir. (2) Başvurucusu birden fazla olan başvurularda, incelenbilirlik koşulları her başvuru yönünden ayrı ele alınır."*

**9.** Mezkûr Yönetmelik'in "Ön inceleme üzerine verilecek kararlar" başlıklı 49'uncu maddesinin altıncı fıkrasına göre: "*(6) Ön inceleme şartlarının bulunmadığının sonradan anlaşılması hâlinde de incelenemezlik, gerekçeli kabul edilmezlik veya gönderme kararı verilir."*

**10.** Mezkûr Yönetmelik'in "Gerekçeli kabul edilmezlik kararı" başlıklı 67'nci maddesine göre: "*(1) Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalinden kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurulara ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir. (2) Ön inceleme aşamasında incelenabilir bulunan ya da incelenebilirliği esasla birlikte incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48'inci maddede belirtilen gerekli koşulları taşımadığının anlaşılması halinde de bu başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir."*

#### **IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE**

**11.** Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

**12.** 6701 sayılı Kanun, Kurumun ayrımcılık yasağı ile ilgili sahip olduğu görev ve yetkilerin kapsamını düzenlemektedir. Kanun'un 3'üncü maddesinin ikinci fıkrasında, Kanun kapsamında cinsiyet, ırk, renk, dil, din, inanç, mezhep, felsefi ve siyasi görüş, etnik köken, servet, doğum, medeni hal, sağlık durumu, engellilik ve yaş temellerine dayalı ayrımcılığın yasak olduğu düzenlenmiştir. Anılan temeller, sayma suretiyle (numerus clausus) belirlenmiş olup; bunların dışında bir temele dayanılarak veya herhangi bir temele dayanılmaksızın ayrımcılık iddiasında bulunulan haller Kanun kapsamı dışında kalmaktadır.

**13.** Başvuran; köy korucularının, askeri personel hakkında işkence, kişiyi hürriyetinden yoksun bırakma, kasten yaralama ve görevi kötüye kullanma suçlarının işlendiği iddiasıyla ... Cumhuriyet Başsavcılığına şikayette bulunmak istediklerini, korucuların okuma yazması olmadığı için şikayet dilekçesini yazarak onlara yardımcı olduğunu, şikayet dilekçesinde askeri personelin kimlik numaralarını sehven yazdığını, köy korucularına yardım ettiği için görevden uzaklaştırıldığını, haksız olarak aylıktan kesme cezası uygulandığını ve bu durumun felsefi ve siyasi görüş temelinde ayrımcılık teşkil ettiğini iddia etmektedir.

**14.** Muhataptan alınan yazılı görüşte ise; köy korucularının savcılığa sunduğu şikayet dilekçesinin başvuran tarafından hazırlandığını, dilekçe içerisinde personelin kimlik numaralarına yer verildiğini, başvuranın bu davranışının kişisel verilerin gizliliğini ihlal edebilecek nitelikte olduğunu, 7068 sayılı Kanun gereğince bu davranışının edindiği kişisel bilgi veya belgeleri yetkisiz kişilerle paylaşmak ya da basın ve yayın kuruluşlarına veya diğer iletişim kanallarına vermek disiplinsizliği olduğunu, bu eylemlerin meslekten çıkarma disiplin cezası gerektirdiğini, disiplin soruşturmasının ve adli soruşturmanın devam etmesi nedeniyle başvuran hakkında görevden uzaklaştırma tedbirinin uygulandığını, hukuka aykırı bir durum olmadığını ve siyasi görüş temelli ayrımcılık yapılmadığını ifade etmektedir. Nitekim muhatap idare görüş yazısı ekinde beyanlarını destekler nitelikte tanık beyanlarını içerir disiplin soruşturması dosyasını sunmuştur.

**15.** Başvuran başvuru dilekçesinde her ne kadar felsefi ve siyasi görüş temelinde ayrımcılığa uğradığını iddia etmiş ise de, felsefi ve siyasi görüş temelinde ayrımcılık kişilere sahip oldukları felsefi ve siyasi görüşleri nedeniyle

haklar ve özgürlükler bakımından ayrımcı muamelede bulunulmasıdır. Ancak başvuran hakkında disiplin soruşturması başlatılmasının ve görevden uzaklaştırma tedbirine başvurulmasının, başvuranın askeri personelin kimlik numaralarını yetkisiz kişiler ile paylaşmasından kaynaklandığı ve muhatap idarenin mevzuat kapsamında süreçleri uyguladığı anlaşılmaktadır. 6701 sayılı Kanun'un 21'inci maddesin gereğince başvuranın iddiasının gerçekliğine ilişkin kuvvetli emareleri ve karine oluşturan olguların varlığını ortaya koyması beklenmektedir. Ancak mevcut olayda başvuranın siyasi ve felsefi görüşü nedeniyle ayrımcılığa uğradığı iddiasının gerçekliğine ilişkin kuvvetli emarelerin ve karine oluşturan olguların varlığını ortaya koyamadığı değerlendirilmektedir.

**16. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 48'inci maddesinde; Kuruma yapılan başvuruların, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulacağı ve sonucunda Kurumun görev alanına girip girmediği yönünden inceleneceği; aynı Yönetmelik'in 67'inci maddesinin ikinci fıkrasında ise; ön inceleme aşamasında incelenebilir bulunan ya da incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48'inci maddede belirtilen gerekli koşulları taşımadığının anlaşılması halinde de bu başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verileceği hüküm altına alınmıştır. Netice olarak, başvuranın iddiaları yukarıda yer alan mevzuat hükümleri ile birlikte ele alındığında; başvurunun Kanun hükümlerinde yer alan ayrımcılık temellerine dayanmaması, yapılan inceleme ve araştırmada herhangi bir ayrımcılık temelinin tespit edilememesi nedeniyle başvurunun inceleme şartlarını taşımadığı ve "**kabul edilmez**" olduğu kanaatine varılmıştır.**

## **V. KARAR**

- 1. Başvurunun KABUL EDİLMEZ OLDUĞUNA,**
- 2. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,**
- 3. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine, 15.02.2023 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.**

**e-imzalıdır**

Av. Harun MERTOĞLU  
Daire Başkanı

**e-imzalıdır**

Dilek ERTÜRK  
Üye

**e-imzalıdır**

Mehmet Emin GENÇ  
Üye

**e-imzalıdır**

Muhammet Ecevit CARTİ  
Üye

**e-imzalıdır**

Ünal SADE  
Üye